

ΚΥΠΕ-Ζήνωνας Σωκράτους | Λευκωσία

Ιστορίες ανθρώπων και αρχειακό υλικό αποκαλύπτουν πτυχές των κατεχόμενων λιμανιών της Κύπρου

21-07-2024 08:11

Φωτογραφία: ΓΤΠ

Τα λιμάνια της Κύπρου είχαν από αρχαιοτάτων χρόνων τεράστια σημασία καθώς αποτελούσαν, μεταξύ άλλων, πύλες εισόδου και διακίνησης ανθρώπων, προϊόντων και ιδεών. Μισό αιώνα μετά την τουρκική εισβολή, το Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων (ΚΥΠΕ), μέσα από πληροφορίες από τις αρμόδιες αρχές, τις ανθρώπινες ιστορίες και αρχειακού υλικού, μελετά πτυχές των τριών λιμανιών που βρίσκονται σήμερα υπό κατοχή.

Όπως εξήγησε στο ΚΥΠΕ ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής Λιμένων Κύπρου (ΑΛΚ), Ζήνωνας Αποστόλου, σήμερα υπό τουρκική κατοχή βρίσκονται τα λιμάνια Αμμοχώστου, Κερύνειας και Καραβοστασίου τα οποία με σχετική κανονιστική διοικητική πράξη (ΚΔΠ 265 του

1974) η οποία δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με αρ. 1139 της 4ης Οκτωβρίου 1974 κηρύχθηκαν, για το συμφέρον της Δημοκρατίας, κλειστά λιμάνια για όλα τα πλοία, αφού λόγω της παράνομης κατοχής τους δεν μπορούσε να ασκηθεί οποιοσδήποτε αποτελεσματικός έλεγχος σε αυτά από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Ο κ. Αποστόλου αναφέρθηκε και στα τρία κατεχόμενα λιμάνια της Κύπρου.

Λιμάνι Αμμοχώστου

Όπως δήλωσε στο ΚΥΠΕ, το λιμάνι της Αμμοχώστου από αρχαιοτάτων χρόνων εξυπηρετούσε το εμπόριο της Κύπρου και στην ουσία ήταν ένα φυσικό λιμάνι σημειώνοντας ότι οι προσπάθειες μετατροπής του λιμανιού της Αμμοχώστου σε σύγχρονο λιμάνι άρχισαν στις αρχές του 20ου αιώνα, όταν πραγματοποιήθηκε η πρώτη φάση εργασιών με τη δημιουργία πέτρινων κρηπιδωμάτων. Παράλληλα, συνέχισε, στο λιμάνι λειτουργούσε ξύλινη αποβάθρα μήκους 100μ. που κατασκευάστηκε το 1921, προσφέροντας αγκυροβόλιο σε 74 ναυτιλιακές γραμμές.

Πρόσθεσε ότι μετά την ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας κατασκευάστηκε το έξω λιμάνι (outer harbour), δηλαδή το καινούργιο λιμάνι της Αμμοχώστου και παραδόθηκε για χρήση το 1966 αυξάνοντας το μήκος των κρηπιδωμάτων στα 1.195 μέτρα, ενώ την περίοδο αυτή το λιμάνι της Αμμοχώστου αποτελούσε το επίνειο της πρωτεύουσας Λευκωσίας και κατέστη ο βασικός πνεύμονας της οικονομίας της χώρας.

Μιλώντας για την περίοδο προ της τουρκικής εισβολής, ο κ. Αποστόλου είπε ότι «το λιμάνι της Αμμοχώστου περνούσε μια περίοδο συνωστισμού (port congestion) αφού χειριζόταν το μεγαλύτερο ποσοστό του θαλάσσιου εξαγωγικού και εισαγωγικού εμπορίου και πολλές φορές ανέμεναν για εξυπηρέτηση μέχρι και 30-35 πλοία».

Η Κυβέρνηση, συνέχισε ο κ. Αποστόλου, άρχισε να μελετά την πιθανότητα δημιουργίας μιας ειδικής νηοδόχου για τα σιταράδικα, καθώς και νέων αποθηκών, με σοβαρές σκέψεις για κατασκευή χώρου στάθμευσης στην οροφή μίας εξ αυτών.

Σημείωσε ότι όταν καταλήφθηκε η Αμμόχωστος από τους Τούρκους τον Αύγουστο του 1974, το λιμάνι της χειριζόταν το μεγαλύτερο ποσοστό του θαλάσσιου εξαγωγικού και εισαγωγικού εμπορίου με εξαίρεση τα σταφύλια και τον αμίαντο που εξακολουθούσαν να φεύγουν από τη Λεμεσό.

Δήλωσε ακόμη ότι το λιμάνι ήταν εξοπλισμένο με 10 κινητούς γερανούς και πλωτό γερανό των 60 τόνων που χειριζόταν τα εμπορευματοκιβώτια. Περαιτέρω, συνέχισε, διέθετε 3 ρυμουλκά με τα ονόματα «Οθέλλος», «Δεισδαιμόνα» και «Ονήσιλος» καθώς και τις πιλοτίνες με τα ονόματα «Σαλαμίνα» και «Ευαγόρας», ονόματα φανερά επηρεασμένα από την ιστορία της Αμμοχώστου.

Παράλληλα, υπέδειξε ότι το λιμάνι της Αμμοχώστου είχε αναπτύξει σημαντικά την επιβατική κίνηση και κρουαζιερόπλοια προσέγγιζαν το λιμάνι λόγω της παρουσίας σημαντικών αρχαιολογικών χώρων στην περιοχή, όπως εκείνων της Σαλαμίνας, του Αποστόλου Βαρνάβα και της Έγκωμης.

Λιμάνι Κερύνειας

«Το λιμανάκι της Κερύνειας βρίσκεται στη βόρεια πλευρά της Κύπρου, συνθέτοντας ένα κλασικό μεσογειακό τοπίο αφού συνδυάζει τις βουνοκορφές της οροσειράς του Πενταδακτύλου και τους πρόποδες των βουνών που αγγίζουν την θάλασσα», είπε ο κ. Αποστόλου.

Σημείωσε ότι στο λιμανάκι της Κερύνειας μέχρι την κατάληψή του από τα στρατεύματα κατοχής το 1974, δεν υπήρχαν διευκολύνσεις για χειρισμό φορτίων, δηλαδή γερανοί, αποθήκες ή άλλος εξοπλισμός και χρησιμοποιείτο κυρίως από μικρά πλοία αναψυχής και ψαράδικα και το λιγοστό φορτίο που περνούσε από το λιμάνι ήταν κυρίως ψάρια.

Λιμάνι Καραβοστασίου

Όσον αφορά το λιμάνι στο Καραβοστάσι, ο κ. Αποστόλου είπε ότι αυτό βρίσκεται στον κόλπο της Μόρφου.

Υπέδειξε ότι μέχρι την δεκαετία του 1930, το λιμάνι χρησιμοποιείτο κυρίως για την εξαγωγή των εσπεριδοειδών της Λεύκας σε ευρωπαϊκές και μεσανατολικές αγορές, ενώ τη δεκαετία του 1930 το λιμάνι μετατράπηκε σε σημαντικό κέντρο εξαγωγής κυπριακού χαλκού λόγω της έναρξης λειτουργίας ορυχείων στην περιοχή της Λεύκας. Είπε ακόμη ότι την περίοδο από το 1938 μέχρι το 1970 το Καραβοστάσι διέγραψε ανοδική πορεία στην εξαγωγή μεταλλεύματος, με αποκορύφωμα το 1962 οι εξαγωγές να φτάσουν στους 419.500 τόνους.

Το 80% του παγκύπριου εμπορίου από το λιμάνι Αμμοχώστου

Ερωτηθείς για την οικονομική σημασία των κατεχόμενων λιμανιών και για το εάν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία για εισαγωγές/εξαγωγές πριν την εισβολή, ο κ. Αποστόλου απάντησε ότι η οικονομική σημασία των κατεχόμενων λιμανιών της Κύπρου ήταν καθοριστική αφού οι θαλάσσιες μεταφορές σε ένα νησί όπως την Κύπρο αποτελούσαν ανέκαθεν ένα σημαντικό παράγοντα για την οικονομική ανάπτυξη και την ευημερία του τόπου.

Ο κ. Αποστόλου επεσήμανε ότι τα λιμάνια της Κύπρου διαδραμάτιζαν ανέκαθεν σημαίνοντα ρόλο στη διεθνή εφοδιαστική αλυσίδα. Σύμφωνα με τα δεδομένα, ιδιαίτερα όσον αφορά στο λιμάνι της Αμμοχώστου, σχεδόν το 80% του παγκύπριου εμπορίου διακινείτο μέσω του πριν την τουρκική

εισβολή. «Δεν υπάρχουν στη διάθεση μας οποιαδήποτε στατιστικά στοιχεία της περιόδου προ 1974 αναφορικά με το είδος και τις ποσότητες εμπορευμάτων τα οποία δικαιούνταν», ανέφερε.

Ερωτηθείς για το εάν υπάρχουν πληροφορίες για το πώς χρησιμοποιούνται αυτά τα λιμάνια σήμερα, ο κ. Αποστόλου δήλωσε ότι ανεπίσημες πηγές αναφέρουν ότι το λιμάνι Αμμοχώστου χρησιμοποιείται από το κατοχικό καθεστώς για εισαγωγές/εξαγωγές προϊόντων, από οχηματαγωγά, για στάθμευση τουρκικών πολεμικών πλοίων αλλά και για τουριστικούς σκοπούς.

Πρόσθεσε ότι, όσον αφορά το λιμάνι της Κερύνειας, αυτό φέρεται να χρησιμοποιείται κυρίως για τουριστικούς σκοπούς, ενώ το λιμάνι Καραβοστασίου φέρεται να χρησιμοποιήθηκε από τους Τούρκους εισβολείς για κάποιο χρονικό διάστημα ως ναυτικός σταθμός, μέχρι να αφεθεί στο έλεος του χρόνου να σκουριάζει, εγκαταλελειμμένο.

Σε ερώτηση για τις πολιτικές και γεωστρατηγικές προεκτάσεις που προκύπτουν από το κλείσιμο των κατεχόμενων λιμανιών, ο κ. Αποστόλου είπε ότι αυτές είναι ευρείες και περιλαμβάνουν ανασυγκρότηση και ανασύσταση των θαλάσσιων μεταφορών στο νησί, το οποίο υπέστη μιας μορφής ακρωτηριασμό από την απώλεια του λιμανιού της Αμμοχώστου.

Τόνισε ότι από τότε τα κλειστά λιμάνια δεν αποτελούν νόμιμα σημεία εισόδου στην Κυπριακή Δημοκρατία. Περαιτέρω, συνέχισε, «πολιτικά, παρατηρείται κατά καιρούς η προσπάθεια εκμετάλλευσης των λιμανιών μας από την κατοχική πλευρά για προβολή και αναγνώριση του ψευδοκράτους».

Επεσήμανε ότι αναφορικά με πλοία τα οποία αφικνούνται ή αναχωρούν από κλειστά λιμάνια και καταπλέουν στις ελεύθερες περιοχές επιβάλλονται μέτρα (σύλληψη Καπετάνιου) σε συνεργασία με τη Λιμενική και Ναυτική Αστυνομία.

Σε ερώτηση για το πώς επηρεάζεται η οικονομία της Κυπριακής Δημοκρατίας από την κατοχή αυτών των λιμανιών, ο κ. Αποστόλου απάντησε ότι σαφώς και υπάρχει επηρεασμός της οικονομίας της Κυπριακής Δημοκρατίας από την κατοχή των λιμανιών αυτών και ιδιαίτερα λόγω της απώλειας του λιμανιού της Αμμοχώστου που «ήταν το επίνειο της πρωτεύουσας Λευκωσίας και ο βασικός πνεύμονας της οικονομίας της χώρας» αφού χειριζόταν το μεγαλύτερο ποσοστό του θαλάσσιου εξαγωγικού και εισαγωγικού εμπορίου παγκυπρίως.

Ερωτηθείς ποιες δράσεις τροχοδρομούνται από πλευράς της ΑΛΚ εν όψει της επετείου των 50 χρόνων από την τουρκική εισβολή, ο κ. Αποστόλου ανέφερε ότι διεξάγεται από την 1η Ιουλίου μέχρι και την 31η Αυγούστου 2024 Έκθεση φωτογραφίας των κλειστών λιμανιών της Κυπριακής Δημοκρατίας (Αμμόχωστος, Κερύνεια, Καραβοστάσι) στο Παλιό Λιμάνι Λεμεσού και η Έκθεση είναι ανοιχτή για το κοινό.

Επίσης, συνέχισε ο κ. Αποστόλου, θα γίνει έκδοση επετειακού γραμματοσήμου και τευχιδίου στα οποία θα γίνεται ειδική αναφορά στα κλειστά λιμάνια και θα υπάρχει σχετικό φωτογραφικό υλικό.

«Ευχόμαστε εκ βάθους καρδίας όπως δοθεί σύντομα ένα τέλος στον συνεχόμενο πόνο του πολύπαθου νησιού μας και αυτός να είναι ο τελευταίος χρόνος που ζούμε μακριά από τα σκλαβωμένα μας λιμάνια», κατέληξε ο Πρόεδρος της ΑΛΚ.

Ανεξίτηλες οι μνήμες ανθρώπων από το λιμάνι της Αμμοχώστου

Ο Νίκος Κωνσταντίνου, ο οποίος εργαζόταν στο λιμάνι Λεμεσού μοιράστηκε ιστορίες του αείμνηστου πεθερού του, Νίκου Παπαπέτρου, ο οποίος εργαζόταν ως μηχανικός ρυμουλκού στο λιμάνι της Αμμοχώστου πριν την εισβολή του 1974. Ο Παπαπέτρου που καταγόταν από τον Άγιο Λουκά Αμμοχώστου ξεκίνησε να εργάζεται στο λιμάνι το 1973 σε ηλικία 38 ετών.

Αναφερόμενος για τις δραστηριότητες του λιμανιού της Αμμοχώστου ο κ. Κωνσταντίνου δήλωσε στο ΚΥΠΕ ότι ήταν περισσότερο «εμπορικό λιμάνι αλλά εξυπηρετούνταν και τουρίστες». Όσον αφορά τις εξαγωγές που γίνονταν, είπε ότι εξάγονταν «τοπικά προϊόντα της Κύπρου, όπως χαρούπια, πορτοκάλια, λεμόνια και άλλα», ενώ ανάμεσα στους προορισμούς των εξαγωγών ήταν και η Αγγλία.

Δήλωσε ότι ο πεθερός του, του είχε πει ότι στο λιμάνι της Αμμοχώστου εργάζονταν Ελληνοκύπριοι, Τουρκοκύπριοι αλλά και Αρμένιοι λέγοντας ότι «συνεργάζονταν μεταξύ τους και δεν είχαν προβλήματα». Πρόσθεσε μάλιστα ότι «ένας από τους μαστόρους και εκ των υπευθύνων του λιμανιού ήταν Τουρκοκύπριος».

Συμπλήρωσε ότι οι περισσότεροι εργαζόμενοι στο λιμάνι της Αμμοχώστου, ειδικά λιμενεργάτες, κατάγονταν από το Παραλίμνι «και όταν έγινε η εισβολή αρκετοί Παραλιμνίτες πήγαν στη Λεμεσό και δραστηριοποιήθηκαν στο λιμάνι της Λεμεσού. Κάποιοι πηγαиноέρχονταν Λεμεσό – Παραλίμνι για πάρα πολλά χρόνια».

Περιγράφοντας την ημέρα της εισβολής, Σάββατο 20 Ιουλίου, ο κ. Κωνσταντίνου είπε ότι «πήγαν δουλειά το πρωί, την ώρα που χαράζει, για να ετοιμάσουν τα ρυμουλκά για να μπορούν να βάλουν και να βγάλουν πλοία στο λιμάνι και τους φώναζαν οι Τουρκοκύπριοι από τα τείχη της Αμμοχώστου 'πού πάτε, τι κάνετε;' και μετά πληροφορήθηκαν ότι έγινε η τουρκική εισβολή». Μετά, συνέχισε, έβγαλαν τα ρυμουλκά εκτός του λιμανιού της Αμμοχώστου και πήγαν σε μια περιοχή που ήταν ελεγχόμενη από τις αγγλικές βάσεις και από εκεί τους έδιωξαν και οι Άγγλοι και τελικά μετέφεραν τα ρυμουλκά στη Λάρνακα. Πρόσθεσε ότι ένα από τα ρυμουλκά ήταν και το θρυλικό «Οθέλλος».

Για τις μνήμες του από το λιμάνι της Αμμοχώστου μίλησε στο ΚΥΠΕ και Τουρκοκύπριος σήμερα 79 ετών, ο οποίος θέλησε να κρατήσει την ανωνυμία του. Ανέφερε ότι ξεκίνησε να εργάζεται στο λιμάνι το 1963 ως λιμενεργάτης, καθώς και ως χειριστής γερανού, και συνέχισε να εργάζεται εκεί και μετά τα γεγονότα του 1974.

«Μπορώ να πω ότι η εργασία στο λιμάνι ήταν μια πολύ σκληρή δουλειά. Εκτελούνταν εργασίες κάτω από σκληρές συνθήκες. Οι μισθοί ήταν καλοί για την εποχή εκείνη. Η εργασία στο λιμάνι ήταν πολύ επικίνδυνη και υπήρχαν ακόμη και εκείνοι που έχασαν τη ζωή τους σε ατυχήματα. Πολλοί από τους συναδέλφους μου, είτε Ελληνοκύπριοι είτε Τουρκοκύπριοι, είχαν σπάσει τα πόδια και τα χέρια τους», είπε.

Αναφερόμενος στις εισαγωγές είπε ότι εισάγονταν προϊόντα κυρίως από την Ευρώπη, αλλά και από όλο τον κόσμο. «Τα πλοία με ψυγεία ερχόντουσαν από την Άπω Ανατολή, τη Νέα Ζηλανδία και την Αυστραλία. Έμεναν στην ανοιχτή θάλασσα και εργάτες πήγαιναν εκεί με βάρκες τη νύχτα για να μεταφέρουν τα εμπορεύματα πίσω στο λιμάνι», δήλωσε.

Όσον αφορά τις εξαγωγές, σημείωσε ότι τα εξαγώγιμα κυπριακά προϊόντα περιελάμβαναν πατάτες κατά τη θερινή περίοδο, οι οποίες πωλούνταν ως «Cyprus Potatoes» στην Αγγλία και ήταν ένα ακριβό προϊόν. Ανέφερε ότι εξαγονταν όλα τα είδη εσπεριδοειδών, ενώ τα σταφύλια εξαγονταν τη νύχτα επειδή μεταφέρονταν σε συνθήκες ψύχους. Είπε ακόμη ότι αποστέλλονταν σπόροι χαρουπιού αλλά και η αλεσμένη μορφή τους. Πρόσθεσε ότι ο καπνός από την Καρπασία στάλθηκε πιο μακριά, στην Αμερική, γιατί εκείνη την εποχή ο καπνός από την Καρπασία ήταν πολύ καλός.

Δήλωσε ακόμη ότι το λιμάνι της Αμμοχώστου ήταν ένα καταφύγιο στη Μεσόγειο και σε περίπτωση καταιγίδας, τα πλοία της περιοχής κατέφευγαν στο λιμάνι.

Μιλώντας για τις σχέσεις του με τους Ελληνοκύπριους συναδέλφους του είπε «ήμασταν φίλοι και δουλεύαμε μαζί, αλλά δεν μπαίναμε σε πολιτικά θέματα». Πρόσθεσε ότι «οι λιμενεργάτες κατά κανόνα προέρχονταν από το Παραλίμνι και είχα πολλούς γνωστούς ανάμεσά τους και όταν άνοιξαν τα οδοφράγματα το 2004, πήγα στο Παραλίμνι και συναντήθηκα με πολλούς».

Φάκελος 52/73 «Το λιμάνι της Αμμοχώστου»

Στο πλαίσιο του παρόντος επετειακού αφιερώματος, πραγματοποιήθηκε έρευνα στο Κρατικό Αρχείο όπου εντοπίστηκαν ενδιαφέρουσες πληροφορίες στον Φάκελο 52/73 «Το λιμάνι της Αμμοχώστου», όπως αποκόμματα από εφημερίδες της εποχής και ένα σημείωμα του Οργανισμού Λιμένων Κύπρου.

Η εφημερίδα «Φιλελεύθερος» στις 3 Αυγούστου 1974 σε δημοσίευμα του ανταποκριτή της στην Αμμόχωστο, έγραφε ότι «κατά τας τελευταίας ημέρας ένοπλοι Τούρκοι από την εντός των τειχών παλαιάν Αμμόχωστον, εξήλθον διά των πυλών Τζιαμπουλάτ και Οθέλλου και αφού παρεβίασαν τας εισόδους προς τον λιμένα εισήλθον εντός αυτού και ετοποθέτησαν φυλάκια των εντός του λιμένος, ένα παρά την ζυγαριάν του Δήμου και ένα πλησίον της καντίνας του Τελωνείου. Τούρκοι διέρρηξαν αποθήκας του τελωνείου και προέβησαν εις λεηλασίας εμπορευμάτων. Εν τω μεταξύ άνδρες των Ηνωμένων Εθνών εγκαταστάθηκαν εντός του λιμένος πλησίον των Τουρκικών...».

Στις 8 Αυγούστου 1974 η εφημερίδα «Φιλελεύθερος» υπό τον τίτλο «Έντονον διάβημα Κληρίδη διά τον λιμένα Αμμοχώστου» αναφέρει ότι «ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Γλ. Κληρίδης είχε χθες την πρωΐαν τηλεφωνικήν επικοινωνίαν με τον κ. Βέκμαν, τον εν Κύπρω ειδικόν αντιπρόσωπον του Γεν. Γραμματέως του ΟΗΕ δρος Βάλντχαιμ και επανέλαβε την αξίωσιν όπως οι Τούρκοι εγκαταλείψουν τας θέσεις των και τα φυλάκια των τα οποία θέτουν εις κίνδυνον τον λιμένα Αμμοχώστου».

Η είδηση αναφέρει ότι Εκπρόσωπος της Ειρηνευτικής Δύναμης του ΟΗΕ δήλωσε χθες (7 Αυγούστου 1974) ότι η ηγεσία της ΟΥΝΦΙΚΥΠ συνεχίζει τις προσπάθειές της για απόσυρση των ενόπλων Τούρκων από την περιοχή «και τερματισθή η επικίνδυνος αντιπαράταξις ενόπλων των δύο πλευρών εις την περιοχήν».

Σημειώνεται ακόμη ότι «ο κ. Βέκμαν συνοδευόμενος υπό του Διοικητού της Ειρηνευτικής Δυνάμεως είχε χθες νέαν συνομιλίαν επί της καταστάσεως εις Αμμόχωστον με τον αναπληρούντα τον κ. Ντενκτάς κ. Γιουνέλ. Εν τω μεταξύ, ενώ αι διαβουλεύσεις συνεχίζοντο μέχρις αργά ψες, η Ειρηνευτική Δύναμις απέστειλεν ενισχύσεις εις το στρατόπεδον της Σουηδικής δυνάμεως, η οποία σταθμεύει εις Αμμόχωστον...».

Κατά τη διάρκεια της έρευνας εντοπίστηκε στον Φάκελο και σημείωμα του Οργανισμού Λιμένων Κύπρου ημερομηνίας 12 Αυγούστου 1974 που φέρει τον τίτλο «Επηρεασμός των λιμένων Αμμοχώστου, Λάρνακος και Λεμεσού εκ της εκτάκτου καταστάσεως». Το εν λόγω σημείωμα καταγράφει το πώς επηρέασε η τουρκική εισβολή τα λιμάνια Αμμοχώστου, Λάρνακας και Λεμεσού και παρουσιάζει τις ενέργειες που έγιναν από πλευράς Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και του Οργανισμού Λιμένων Κύπρου για αντιμετώπιση της κατάστασης.

Μεταξύ άλλων, αναφέρεται ότι «(α) ο Λιμήν Αμμοχώστου έπαυσε να λειτουργή από της ενάρξεως της εκτάκτου καταστάσεως. Όλα τα κυβερνητικά και ιδιωτικά μηχανήματα, πλήν δύο ρυμουλκών του Τμήματος Λιμένων άτινα μεταφέρθησαν εις Λάρνακα ευρίσκονται παγιδευμένα εις τον λιμένα».

Προστίθεται ότι «(β). ως αποτέλεσμα του (α) ανωτέρω όλα, αι προσεγγίσεις πλοίων πραγματοποιούνται εις τους λιμένας Λάρνακος και Λεμεσού όπερ προεκάλεσε συμφόρησιν των διαθεσίμων αποθηκευτικών χώρων και εδημιούργησε την ανάγκην της άμέσου εξευρέσεως νέων τοιούτων».

Στο Σημείωμα παρατίθενται και οι ενέργειες του τότε Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων κ. Καζαμιά σχετικά με τον αποκλεισμό του λιμανιού της Αμμοχώστου και τις συναντήσεις που είχε με εκπροσώπους της Ειρηνευτικής Δύναμης στην Κύπρο για το εν λόγω θέμα.

Ταυτόχρονα, καταγράφονται οι ενέργειες που έγιναν «προς ικανοποίησιν της δημιουργηθείσης ανάγκης επιπρόσθετων αποθηκευτικών χώρων εις τους λιμένας Λάρνακος και Λεμεσού» από πλευράς του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων σε συνεργασία με τα Τμήματα Τελωνείων, Λιμένων και Δημοσίων Έργων.

Για τις ανάγκες του παρόντος επετειακού έγινε έρευνα και στο φωτογραφικό αρχείο του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών της Κυπριακής Δημοκρατίας για τα κατεχόμενα λιμάνια της Κύπρου. Επίσης, σε διαδικτυακή έρευνα στον Ψηφιακό Ηρόδοτο (PIK) εντοπίστηκε ενδιαφέρον βίντεο με σκηνές από το Λιμάνι της Αμμοχώστου το 1973 (δες: <https://www.digital-herodotus.eu/archive/video/items/5868/ploia-limani-ammokhostou-1973/?page=>).

Αντί επιλόγου

Κλείνοντας αυτό το επετειακό αφιέρωμα για τα κατεχόμενα λιμάνια της Κύπρου επί ευκαιρία της συμπλήρωσης των 50 χρόνων από την τουρκική εισβολή ηχούν στα αυτιά μου οι στίχοι του Μιχάλη Πασιαρδή «Εσύ δεν λες τίποτα/μα εγώ θα σου πω γι' αυτό το νησί/που ήταν όνειρο χτες και θυμάρι κι αμίαντο/ και σήμερα ποτάμι οδύνης/...Μένουμε μ' ανοιχτές τις πληγές στο σταυρό του ορίζοντα./ Δεσπόζει το αίμα. Η Κύπρος καλεί. Στους/δρόμους του κόσμου αντηχεί η φωνή μας./ Ας μην αναπαύονται οι άνθρωποι. («Εσύ δεν λες τίποτα...» από τη συλλογή του Μιχάλη Πασιαρδή, Ο δρόμος της ποίησης Β', 1976).

(ΚΥΠΕ/ΖΣΩ/ΓΧΡ)

Copyrights belong to the CNA and are only granted to subscribers for a specific use.